

PARLAMENTUL EUROPEAN

2004

2009

Comisia pentru cultură și educație

PROVIZORIU
2006/2040(INI)

7.6.2007

PROIECT DE RAPORT

privind „i2010: Spre o bibliotecă digitală europeană”
(2006/2040(INI))

Comisia pentru cultură și educație

Raportoare: Marie-Hélène Descamps

PR_INI

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

privind „i2010: Biblioteci digitale” (2006/2040(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „i2010: Biblioteci digitale” (COM(2005)0465),
 - având în vedere Recomandarea 2006/585/CE din 24 august 2006 a Comisiei privind digitalizarea și accesibilitatea on-line a materialului cultural și conservarea digitală¹,
 - având în vedere concluziile Consiliului privind digitalizarea și accesibilitatea on-line a materialului cultural și conservarea digitală,
 - având în vedere Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale drepturilor de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională,
 - având în vedere raportul grupului de experți la nivel înalt privind drepturile de autor, conservarea digitală, operele orfane și epuizate din 18 aprilie 2007,
 - având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „informațiile științifice în era digitală: acces, diseminare și păstrare” (COM(2007)0056),
 - având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru cultură și educație (A6-0000/2007),
- A. întrucât cultura este un factor de reunire, schimb și partaj care contribuie la apropierea Uniunii Europene de cetățenii săi și la favorizarea apariției unei veritabile identități europene;
- B. întrucât este necesar să garantăm promovarea și difuzarea cât mai amplă a bogăției și a diversității patrimoniului cultural european;
- C. întrucât statele membre și instituțiile culturale, în special bibliotecile, joacă un rol decisiv în acest domeniu atât la nivel regional cât și la nivel local;
- D. întrucât este necesar să se ia în considerare dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii și evoluția practicilor culturale determinată de acestea;
- E. întrucât, într-adevăr, internetul a devenit pentru un număr mare de cetățeni, în special pentru tineri, una dintre principalele modalități de a avea acces la cunoștințe și competențe;
- F. întrucât este primordială garantarea, în acest context digital, a accesului tuturor la

¹ JO L 236, din 31.08.06, p. 28.

- patrimoniul cultural european, și asigurarea conservării sale pentru generațiile viitoare;
- G. întrucât digitalizarea la scară largă și accesibilitatea on-line a patrimoniului cultural european constituie principalele mijloace pentru a realiza acest lucru;
 - H. întrucât accesul multilingv la patrimoniul cultural european rămâne, de asemenea, un obiectiv esențial;
 - I. întrucât este necesară punerea în aplicare a unor politici coerente în domeniul digitalizării și conservării operelor digitale pentru a evita pierderea irecuperabilă a conținuturilor culturale;
 - J. întrucât, dincolo de calitățile sale culturale intrinseci, digitalizarea patrimoniului cultural european va aduce beneficii și altor sectoare de activitate, în special educației, turismului și mass-mediei;
 - K. întrucât digitalizarea masivă a conținuturilor culturale nu a urmărit să înlocuiască sau să întrecă în concurență cu materialele culturale tradiționale, ci să producă, în același timp cu acestea, materiale digitale fiabile și de calitate;
 - L. întrucât tehnologia digitală constituie, printre altele, un instrument remarcabil în slujba persoanelor handicapate, care permite adaptarea conținuturilor la nevoile acestora;
 - M. întrucât totuși numai o infimă parte din patrimoniul cultural european este, în prezent, digitalizată și întrucât statele membre progresează în ritmuri foarte diferite;
 - N. întrucât finanțările publice alocate digitalizării în masă sunt insuficiente pentru a răspunde unui proiect de o asemenea anvergură;
 - O. întrucât inițiativa privind digitalizarea rămân foarte fragmentare și întrucât majoritatea experiențelor dobândite deja la nivel comunitar este încă necunoscută și nu oferă un acces simplu, direct și multilingv la toate operele care alcătuiesc moștenirea culturală europeană;
 - P. întrucât este necesară introducerea unui instrument pentru „publicul general”, care să garanteze accesul universal și imediat la patrimoniul cultural european, fără cea mai mică constrângere de deplasare și să favorizeze accelerarea digitalizării;
 - Q. întrucât, în această privință, trebuie sprijinite inițiativa europene existente, precum TEL- Biblioteca europeană - care permite deja accesul la colecțiile bibliotecilor naționale europene,

Biblioteca digitală europeană, imaginea Europei unite în diversitatea ei

1. recomandă crearea, pe etape, a unei biblioteci digitale europene, sub forma unui punct de acces unic și direct la patrimoniul cultural european;
2. subliniază faptul că, dacă obiectivul acesteia este acela de a ajunge, în cele din urmă, să creeze un instrument care să acopere toate categoriile de material cultural, precum materialele audiovizuale, biblioteca digitală europeană trebuie să se concentreze, pentru

început, asupra potențialului oferit de materialul scris scutit de redevențe;

3. invită, în acest scop, toate bibliotecile europene să pună la dispoziția bibliotecii digitale europene operele de care acestea dispun sub formă digitală;
4. invită celelalte instituții culturale europene, inclusiv pe cele regionale și locale, să participe la acest proiect pentru ca acesta să fie reprezentativ pentru bogăția și diversitatea culturii europene;
5. subliniază, de altfel, faptul că biblioteca digitală europeană nu urmărește difuzarea exclusivă a materialelor, ci coordonarea accesului la operele digitalizate;
6. încurajează alegerea și utilizarea normelor comune, pe baza unor formate existente și adaptate, pentru a asigura interoperabilitatea materialelor, necesară pentru buna funcționare a bibliotecii digitale europene;
7. încurajează statele membre să își continue eforturile și să accelereze ritmul digitalizării materialelor culturale pentru a realiza o cantitate suficientă de materiale;
8. încurajează, în acest scop, statele membre să elaboreze, în colaborare cu instituțiile culturale, planuri de digitalizare la nivel național sau regional, pentru a întocmi un plan european al tuturor activităților de digitalizare și pentru a permite dezvoltarea unor astfel de sinergii;
9. încurajează o strânsă cooperare între statele membre și instituțiile culturale, precum și un schimb de bune practici privind digitalizarea și accesibilitatea operelor precum și conservarea lor digitală;
10. subliniază, printre altele, faptul că biblioteca digitală europeană va înlesni cercetarea în domeniul digitalizării, interoperabilității și conservării digitale, în special prin intermediul centrelor de competență create de Comisie;
11. reamintește că, dacă programele comunitare nu permit finanțarea procesului de digitalizare ca atare, este necesară dezvoltarea unor noi modalități de finanțare, inclusiv în parteneriat cu sectorul privat;

Structura și conținutul bibliotecii digitale europene - Un punct de acces multilingv comun la patrimoniul cultural european

12. încurajează crearea unei interfețe comune care să permită accesul, prin intermediul unui motor de căutare integrat, la un conținut cu o calitate și fiabilitate garantate;
13. subliniază importanța realizării unei interfețe multilingve care să permită accesul direct la materialele căutate în toate limbile Uniunii Europene.
14. în plus, încurajează crearea unor funcționalități inovatoare, moderne și adaptate tuturor vizitatorilor;
15. precizează, de altfel, faptul că patrimoniul cultural european nu ar trebui să fie limitat la totalitatea operelor proprii Uniunii Europene, ci să se ia în considerare și contribuția

culturală a altor țări europene;

16. precizează, printre altele, că, deși patrimoniul cultural european este compus în mare parte din opere care aparțin domeniului public, acesta nu se limitează numai la această categorie;
17. reamintește, în consecință, că este necesar să se stabilească o distincție între operele care aparțin domeniului public și cele protejate printr-un regim de drept de autor, inclusiv operele orfane și operele epuizate, și să se prevadă unele modele diferite pentru fiecare dintre ele, adaptate fiecărui sector de activitate;
18. aprobă crearea grupului de experți la nivel înalt menționat anterior și susține, în special, propunerile acestuia care urmăresc repertorierea operelor orfane și epuizate și elaborarea unor mecanisme care să faciliteze căutarea titularilor drepturilor.
19. indică faptul că, într-o a doua etapă, ar trebui ca biblioteca digitală europeană să poată propune, dacă este posibil, pe lângă documentele neprotejate printr-un regim de drept de autor, documente protejate prin dreptul de autor, în strictă conformitate cu legislațiile naționale, comunitare și internaționale referitoare la proprietatea intelectuală;
20. subliniază faptul că orice decizie în acest sens va trebui să fie luată în colaborare cu toate părțile interesate, în special cu editorii și cu librarii;
21. propune ca, accesând biblioteca digitală europeană, utilizatorul să poată localiza documentele digitalizate, în format imagine și format text, oricare ar fi tipul de document și să le consulte, în mod liber, fie integral în cazul operelor neprotejate prin dreptul de autor, fie sub formă de extrase în cazul operelor protejate, cu acordul titularilor drepturilor;
22. propune, în acest ultim caz, ca biblioteca digitală europeană să funcționeze ca un simplu vector al informării;
23. indică, în acest scop, faptul că orice document protejat ar putea fi accesat de pe site-uri specializate cu acordul titularilor drepturilor și în schimbul unei remunerații echitabile.

Gestionare și monitorizare

24. solicită constituirea unui comitet director, care să se bazeze mai ales pe grupul de experți din statele membre privind digitalizarea și conservarea digitală, precum și pe grupul de experți la nivel înalt menționat anterior, care ar delimita prioritățile și orientările care trebuie să fie date bibliotecii digitale europene, asigurând în același timp coordonarea, monitorizarea și gestionarea activităților sale;
25. subliniază, de altfel, faptul că, dacă va fi integrată în mod coerent, în sistemele educative, biblioteca digitală europeană va permite mai ușor sensibilizarea tinerilor europeni și va putea să îi apropie de patrimoniul lor cultural și literar, inițiindu-i în același timp în domeniul noile tehnologii și luptând împotriva fracturii digitale;
26. încurajează promovarea, vizibilitatea și accesarea bibliotecii digitale europene, printr-o

comunicare extinsă la toate nivelurile și prin crearea unei embleme care să permită identificarea acesteia;

o

o o

27. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.

EXPUNERE DE MOTIVE

L'idée d'une bibliothèque numérique européenne est née de la volonté de six chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union de permettre l'accès de tous au patrimoine culturel européen ainsi que sa préservation.

Elle a été accueillie favorablement par la Commission, qui y contribue à travers son initiative phare « i2010 : bibliothèques numériques ». Premier volet de cette initiative, la communication du 30 septembre 2005 analyse les principaux défis techniques, juridiques, organisationnels et financiers liés à ce projet.

Une consultation publique en ligne sur la numérisation, l'accès et la préservation numérique a été également initiée et un Groupe d'Experts de Haut niveau a été constitué afin de résoudre certaines des problématiques soulevées.

Dans sa recommandation du 24 août 2006, la Commission appelle les Etats membres à coordonner leurs efforts pour parvenir à une synergie au niveau européen. Elle suggère la mise en place d'une bibliothèque numérique européenne, sous la forme d'un point d'accès multilingue commun au patrimoine culturel européen.

Le 13 novembre 2006, le Conseil s'est prononcé, à l'unanimité, en faveur de ces recommandations.

Il appartient désormais au Parlement européen d'envoyer un signal fort pour la réalisation de ce projet.

Ainsi, tout en travaillant à l'organisation conceptuelle et technique de toutes les catégories de matériel culturel, il est nécessaire de procéder par étape et de se concentrer, dans un premier temps, sur le potentiel offert par le matériel textuel libre de droits.